

νέα παιδεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2021 Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΘΕΜΑ Α.

Νοηματικό κέντρο: Απόψεις μαθητών για το επαγγελματικό τους μέλλον

Θεματικά κέντρα:

Απόψεις 1ου Μαθητή:

- ΘΚ1: (πρόταση) Επαγγελματικός προσανατολισμός από το Γυμνάσιο.
- ΘΚ2: (αιτιολόγηση) Η έλλειψη του οδηγεί τους μαθητές να επιλέγουν επαγγέλματα που θεωρούνται δημοφιλή με αποτέλεσμα τον κορεσμό τους.

Απόψεις 2ης Μαθήτριας:

- ΘΚ3: (διαπίστωση) Ο κορεσμός και οι παθογένειες της αγοράς εργασίας περιορίζουν τα επαγγελματικά όνειρα των μαθητών και τις ευκαιρίες για επαγγελματική ανέλιξη.
- ΘΚ4: (αποτέλεσμα) Οι νέοι αναγκάζονται να ασκήσουν επαγγέλματα που δεν επιθυμούν ή να μεταναστεύσουν στο εξωτερικό.

ΘΕΜΑ Β1.

[α] Σωστό

[β] Σωστό

[γ] Λάθος

[δ] Σωστό

[ε] Λάθος

ΘΕΜΑ Β2.

[α] Κυριολεκτικός τίτλος: Πώς βλέπουν το επαγγελματικό μέλλον τους οι νέοι / Το επαγγελματικό μέλλον των νέων || Μεταφορικός τίτλος: Η επαγγελματική αποκατάσταση: ένα δυστοπικό τοπίο / Οι σπουδές σε ασπρόμαυρο φόντο

[β] Με τη χρήση των στατιστικών στοιχείων στο «Κείμενο 1», ο συντάκτης του άρθρου επιδιώκει να αναδείξει το ποσοστό των απόψεων σχετικά με το πώς βλέπουν το μέλλον το 2025 «περίπου χίλιοι πρωτοπόροι» στην έρευνα του Pew Research Center και να δείξουν πως ένα μεγαλύτερο ποσοστό (47%) είναι απαισιόδοξο για το μέλλον συγκριτικά με τους αισιόδοξους, που κατέχουν το 39%. Με την παράθεση των στατιστικών στοιχείων ως τεκμηρίων, ο πομπός προσδίδει αντικειμενικότητα στην άποψη του, αφού τα στοιχεία αυτά αποτελούν προϊόντα μιας λογικής επεξεργασίας ερωτηματολογίου (επίκληση στη λογική) και αποβλέπει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας/ εγκυρότητας του και επομένως πειστικότητας (στην πειθώ). Με την εκτεταμένη χρήση μαρτυριών (αυθεντικές απόψεις μαθητών) στο «Κείμενο 2», οι οποίες αποτελούν λογικά μέσα πειθούς, επιδιώκει να δείξει ποικίλες όψεις των μαθητικών ανησυχιών και να αναδείξει την ανασφάλεια τους για το μέλλον της επαγγελματικής τους αποκατάστασης. Ταυτόχρονα, το ύφος γίνεται βιωματικό και οικείο.

ΘΕΜΑ Β3.

Για να ευαισθητοποιήσει τις/τους αναγνώστριες/ες η συντάκτρια του «Κειμένου 1» στην τελευταία παράγραφο επιλέγει:

1. Έντονα μεταφορικό λόγο: Ολόκληρη η παράγραφος χαρακτηρίζεται από έντονα μεταφορική γλώσσα («αδιαπέραστο πέπλο», «πεδίο εκκόλαψης προσδοκιών», «ανάσα της προσμονής») με την οποία προσδίδει ποιητικότητα και γλαφυρότητα στον λόγο καθώς και συναισθηματική χροιά.
2. Χρήση του α' ρηματικού προσώπου πληθυντικού αριθμού (π.χ. «να φανταστούμε»): Επιτυγχάνει την οικειότητα με τον δέκτη, αφού η χρήση αυτού του προσώπου προσδίδει συλλογικότητα στην άποψη.
3. Ρητορική ερώτηση: Αναδεικνύει τον προβληματισμό και το αδιέξοδο της στάσης απέναντι στο μέλλον, προσδίδοντας ζωνρότητα στον λόγο και κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

ΘΕΜΑ Γ.

Τα παιδιά που ζουν στον Σείριο δακρύζουν και βάζουν μια έγνοια στην καρδιά τους καθώς αντιλαμβάνονται πως σε αντίθεση με τη δική τους μακάρια ζωή, η ζωή στο μακρινό αστέρι της γης είναι γεμάτη έγνοιες, πολέμους αλλά και όνειρα για ένα καλύτερο μέλλον.

Το θέμα του ποιήματος έτσι δομείται πάνω σε μία **αντίθεση** ανάμεσα στις δύο πρώτες και στις δύο τελευταίες στροφές του («ποτέ δε βάλαν έγνοια...και βάλαν... /μιαν έγνοια», «δεν είδαν πολέμους και θανάτους» vs «του σύμπαντος αρρώστια και πληγή»). Τα παιδιά που δεν έμαθαν την δυστυχία σε ένα τέλειο κόσμο επιδεικνύουν μια ειλικρινή έγνοια και ενσυναίσθηση για τους ανθρώπους που δυστυχούν. Με μία **μεταφορά** καταδεικνύεται το ενδιαφέρον τους, καθώς «παιδεύουν» το μυαλό τους να μάθουν, ακόμα και για όσα δεν τους αγγίζουν ακόμα. Με το **σχήμα του κύκλου** (βλ. «Στον Σείριο...», 1η και 4η στροφή) τονίζεται η σκληρή αυτή συνειδητοποίησή τους και ευαισθησία και η ειλικρινής συμπόνια γι' αυτούς. Παράλληλα όμως υποβόσκει και μια επιθυμία και μια κρυφή φλόγα μέσα τους, καθώς επιζητούν και τα ίδια να κυνηγούν και να παλεύουν για τα όνειρα και να «κεντάνε με συνθήματα τους τοίχους».

Ενδεικτικά: α. Δε θα ήμουν ικανοποιημένος αν ζούσα σε μία τέτοια μακάρια ζωή καθώς θα γνώριζα πως δεν είναι εφικτό να ζουν όλοι οι άνθρωποι αυτήν την ευτυχία. Θα προσπαθούσα, όπως τα παιδιά του Σείριου να βοηθήσω να γίνει όλος ο κόσμος καλύτερος. β. Θα ήμουν ικανοποιημένος, γιατί δε θα γνώριζε τη δυστυχία αυτού του κόσμου.

ΘΕΜΑ Δ.

- Δεδομένο (ανησυχίες για το μέλλον): Κοινωνικές και φυλετικές ανισότητες, μαζική επιτήρηση για λόγους ασφάλειας, ανελευθερίες, αυταρχισμός, ψηφιακό έγκλημα, παραπληροφόρηση & προπαγάνδα, κοινωνική πόλωση, ρητορική του μίσους, διενέξεις κρατών, ανορθολογισμός, απώλεια θέσεων εργασίας.
- Απάντηση 1 (εφόδια των νέων):
 1. Γνώσεις
 2. Δεξιότητες (διαχείριση πληροφοριών, συνεργατικό πνεύμα, δημιουργικότητα και καινοτομία, ενσυναίσθηση κτλ.)
 3. Αξίες (οικουμενική/ δημοκρατική/ οικολογική συνείδηση)
- Απάντηση 2 (δράσεις των νέων για βελτίωση του κόσμου)
 1. Προσωπική ανάπτυξη
 2. Χρήση των ψηφιακών μέσων επικοινωνίας για ενημέρωση, διάλογο, συντονισμό δράσης γύρω από παγκόσμια και τοπικά προβλήματα, καταγγελία πολιτικών που ευνοούν τις ανισότητες, τη ρητορική του μίσους κτλ.
 3. Συμμετοχή στη διαχείριση των κοινών υποθέσεων (εκλογικές διαδικασίες, στήριξη ΜΚΟ κτλ.).